

Statsråden

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen

0131 OSLO

Deres ref

Vår ref
03/4433-5 IGP

Dato
09.02.2005

**Statsbudsjettet 2005- Kap. 552, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling:
Tilskudd til programmer og satsinger i regi av Norges forskningsråd**

Referansenr. 05/200003

I Innledning

Budsjettrammene som fremgår av dette brevet er i henhold til Stortingets bevilgningsvedtak for 2005. Den samlede bevilgningen for 2005 over kap. 552 post 72 er 269,3 mill. kr, hvor andelen som stilles til rådighet for Norges forskningsråd 35,5 mill. kr. Oversikt over den samlede rammefordelingen på denne budsjettposten følger av vedlegg 1. Det er avsatt et eget beløp over kap. 552, post 72 slik at Innovasjon Norge kan vurdere planene om en aktuell bedriftsetablering i Årdal.

Vedlagt følger også oversikt over fordelingen av midlene over kap 551 post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling som tildeles fylkeskommunene gjennom egne brev (vedlegg 2). Bevilgningen til næringsrettede utviklingstiltak som kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, kap 551 post 61 vil bli fordelt senere gjennom egne brev til fylkeskommunene.

II Overordnede regional- og distriktpolitiske mål og strategier

Sammenliknet med 2004 er det i statsbudsjettet for 2005 ikke foretatt noen endringer i mål, målgrupper, strategier m.v. for regional- og distriktpolitikken. Det er heller ikke foretatt

endringer i mål eller føringer for den enkelte budsjettpost over programkategori 13.50.

Målet for regjeringens regional- og distriktspolitikk er å medvirke til å sikre bosettingen og verdiskapingen i alle deler av landet.

De fire viktigste strategiene for å nå målene i regional- og distriktspolitikken er:

- å bedre rammebetingelsene for verdiskaping,
- å konsentrere den næringsrettede innsatsen mer mot innovasjon og nyskaping,
- å legge til rette for utvikling av vekstkraftige regioner over hele landet og
- å desentralisere virkemidler til regionalt nivå.

Målet for innsatsen innenfor programkategori 13.50 Regional- og distriktspolitikk, er å bidra til regional utvikling gjennom å utløse mer av det verdiskapingspotensialet som finnes i regionene, og å skape mer attraktive regionale miljøer og steder med gode bo- og levevilkår.

Regjeringen vil legge fram en ny prinsippmelding om regional- og distriktspolitikken våren 2005. Behandlingen av meldingen vil danne grunnlag for innsatsen på dette området i den kommende fireårsperioden.

Departementet forventer at de nasjonale aktørene har et aktivt forhold til regionalt nivå både i forhold til de strategiske prosessene som fylkeskommunen har hovedansvaret for, og som mulig virkemiddelaktør for regionale satsinger.

III Innovasjon 2010

Regjeringen legger særlig vekt på tiltak som stimulerer til innovasjon. Målsettinger og tiltak for dette arbeidet er nedfelt i regjeringens plan for en helhetlig innovasjonspolitikk, Fra ide til verdi. Visjonen er at Norge skal være et av verdens mest nyskapende land. Målet er økt verdiskaping som et grunnlag for å sikre fremtidig velferd. De verdiene som skapes i næringslivet er grunnlag for velferd, sysselsetting og bosetting over hele landet.

Innovasjon 2010 er oppfølgingen av Fra ide til verdi. I tillegg til arbeidet med å gjennomføre tiltakene i planen, har fokus i første fase av Innovasjon 2010 vært eksternt rettet. Hensikten er å mobilisere for innovasjon i næringslivet og å utvikle samarbeidet mellom ulike aktører i innovasjonssystemet sentralt og regionalt. Virkemiddelapparatets arbeid er en stor og viktig del av den offentlige innsatsen for økt innovasjon i norsk næringsliv.

IV Fordeling av midler på innsatsområder

Målet med bevilgningen over kap. 552, post 72, er å fremme regional næringsutvikling og verdiskaping. Dette skal oppnås ved å stimulere til omstilling, innovasjon og

nyetablering og ved å bidra til at ungdom og kvinner i større grad får utnyttet sine ressurser. Potensielle nyetablerere og entreprenører innenfor regional utvikling vil være hovedmålgruppe for innsatsen. Arbeidet vil skje i samarbeid mellom regionale, nasjonale og internasjonale aktører.

Midlene skal generelt nyttes på områder og satsinger der det er formålstjenlig med overordnet, nasjonal koordinering, der nasjonale fellesløsninger for regional utvikling vil være kostnadseffektivt og der en enkelt region vil ha begrenset kapasitet og kompetanse til å gjennomføre aktuelle satsinger. Midlene skal primært nyttes innenfor virkeområdet for de distriktspolitiske virkemidlene. Unntak fra bruk av midler innenfor virkeområdet må gis en særskilt begrunnelse og sees i sammenheng med målet om å utvikle vekstkraftige regioner. Det vises til utfyllende omtale i retningslinjene for posten.

I hovedsak vil bevilgningen gå til programsatsinger og utviklingstiltak i regi av Innovasjon Norge, Selskapet for industrivekst (SIVA), Norges forskningsråd og noen andre internasjonale aktører.

For Forskningsrådets vedkommende er det foretatt følgende fordeling på programmer:

Program	Ramme 2005
FORNY	12,5 mill kr
VS2010	5,0 mill kr
MOBI	15,5 mill kr
KUNI	2,5 mill kr
Samlet beløp	35,5 mill kr ¹

Det legges opp til dialog mellom Forskningsrådet og Kommunal- og regionaldepartementet vedrørende slutføring, og videre oppfølging av KUNI-programmet.

I midlene til FORNY, inngår 5 mill kr til høgskolesatsingen i FORNY – programmet.

For øvrig er det ikke lagt opp til større endringer i innretning og fordeling mellom programmene i regi av Forskningsrådet.

¹ I tillegg kommer 3 mill. kr til programmet Kompetansemegling som ble gitt over statsbudsjettet for 2004. Dette ble fulgt opp i eget brev av 16.12.2004 til Forskningsrådet. Kommunal- og regionaldepartementet ønsker å følge Kompetansemegling nærmere som en pilot for sterkere regionalisering av nasjonale program.

Midlene blir gitt Forskningsrådet som tilskudd uten tilbakebetaling. Virkemiddelaktørene gis fullmakt til å fastsette hvilket år tilsagnet gis, hvor lenge et tilsagn skal gjelde, behandle søknader om forlengelse av tilsagn og bevilge ubenyttede midler til nye tiltak i tråd med de mål Stortinget har satt for bevilgningen. Dette innebærer at ubenyttede midler i 2005 kan overføres til senere år.

V Mål-, resultatkrav og rapportering for program

Departementet viser til Forskningsrådets brev av 01.12.02 med programbeskrivelser, resultatkrav og indikatorer for Forskningsrådets programmer under kap. 552, post 72, med supplerende opplysninger i brev av 24.06.03 og 02.06.04. Forskningsrådet bes oversende resultatkrav- og indikatorer for Kompetansemegling og FORNYs Høgskolesatsing til departementet innen **25.2.2005**. Departementet understreker i tillegg at Forskningsrådet skal rapportere på geografisk fordeling (A, B, C og D-områder), kvinner og ungdom innenfor det enkelte program.

I november 2004 la SNF frem "En strategisk analyse av de næringsrettede programmene og satsingene i regional- og distriktspolitikken" på oppdrag fra KRD. Denne vil blant annet danne grunnlaget for den videre prosessen med videreutvikling av oppfølgingskriterier og resultatkrav for de ulike programmene.

VI Styringsdialog

Departementet viderefører styringsdialogen i form av to styringsmøter i 2005. Møtet om våren skal i hovedsak fokusere på:

- Rapportering for foregående år.
- Forslag om videreføring, oppskalering, nedskalering eller utfasing av programmer i 2006. Forslaget skal også synliggjøre konsekvenser og prioriteringer ved uendrede, økte eller reduserte rammer.

Møtet om høsten skal i hovedsak fokusere på:

- Statusrapport; utviklingen så langt i 2005. Vi ber om at Forskningsrådet oversender en kort statusrapport om gjennomførte tiltak og bruk av midlene i henhold til tilsagnet med frist **15.10.2005**.
- Budsjettet for år 2006
- Budsjettinnspill for år 2007

Neste møtet er satt til juni 2005, med fokus på resultatrapportering i Forskningsrådets programmer.

VI Oppfølging og kontroll

Det må føres eget regnskap for bruken av midlene. Regnskapet skal føres slik at det til enhver tid går fram hvilke aktører og hvilke prosjekter som er tildelt midler og hvor mye. Kommunal- og regionaldepartementet eller den departementet gir fullmakt, har til enhver tid adgang til å kontrollere at vilkårene for tilskuddet overholdes. I henhold til § 17 i Statens bevilgningsreglement tas det forbehold om adgang for Riksrevisjonen til å iverksette kontroll med at midlene brukes etter forutsetningene.

Krav til årsrapportering og statusrapport er nedfelt i et eget vedlegg. (Vedlegg 3)
Tilsagnet utbetales i fire like rater fordelt over budsjettåret (ca. 01.02, 01.05, 01.08, 01.11).

Vedlagt følger oppdaterte retningslinjer (Vedlegg 4). Bakgrunnen for oppdateringen av retningslinjene er:

- Etableringen av Innovasjon Norge fra 1.1. 2004.
- Mindre endringer i geografisk avgrensing som beskrevet i St.prp. nr. 1 (2003-2004).
- Endrede prosedyrer for tapsfond tilknyttet distriktsrettede risikolån.

Departementet vil foreta en mer omfattende revisjon av retningslinjene for kap. 551, post 60 og kap. 552, post 72 etter at stortingsmeldingen om regional- og distriktpolitikken er lagt fram.

VII Annet

Kommunal- og regionaldepartementet ser positivt på samarbeidet mellom Forskningsrådet, Innovasjon Norge og SIVA knyttet til statistikk og indikatorutvikling.

Som del av regjeringens helhetlig innovasjonspolitik, har Innovasjon Norge, SIVA og Norges Forskningsråd fått i oppdrag å utvikle et Centre of Expertise- program, med mulig oppstart i 2006. Som del av dette arbeidet vil to forprosjekter i Raufoss og Horten starte opp i 2005, i tillegg til det pågående pilotprosjektet i Ålesund. Det vil gis eget tilskudd til forprosjektene. Tilskuddet gis til den av virkemiddelaktørene som får prosjektlederansvaret.

Med hilsen

Erna Solberg

Vedlegg:

Vedlegg 1: Oversikt over rammefordelingen på kap. 552 post 72

Vedlegg 2: Oversikt over rammefordelingen på kap. 551 post 60

Vedlegg 3: Styringskalender/rapportering

Vedlegg 4: Retningslinjer for kap 552 post 72

Kopi til:

Riksrevisjonen

Nærings- og handelsdepartementet

Plan- og administrasjonsavdelingen (KRD)

Fylkeskommunene

Innovasjon Norge Hovedkontoret

SIVA - Selskapet for industrivekst SF